

Svenska Botaniska Föreningens remissvar ”Strandskyddet vid små sjöar och smala vattendrag”, KN 2024/02252.

Svenska Botaniska Föreningen (SBF) har beretts tillfälle att lämna synpunkter på denna promemoria. Föreningen vill lämna följande synpunkter:

Utredningen och remissen koncentrerar sig huvudsakligen på en uppluckring av nuvarande strandskydd och att det ska bli lättare att exploatera stränder, sjökanter och andra områden vid små sjöar och smala vattendrag. Lagförändringen i miljöbalken som föreslås är att strandskyddet inte längre ska gälla vid insjöar mindre än en hektar eller vattendrag som är två meter eller smalare (normalt medelvattenstånd gäller vid båda). Som påpekas i utredning är sträckan stränder vid små sjöar och vattendrag (där strandskyddet föreslås att tas bort) av ansevärd längd och areal (enbart strandzonen vid smala vattendrag utgör mer än 5 procent av Sveriges yta) och den helt dominerande när det gäller sötvattenstränder. Till övervägande delen är dessutom dessa stränder fortfarande opåverkade eller högst marginellt påverkade av regleringar. Det vill säga att det är miljöer som till stor del är endast marginellt påverkade av mänskliga aktiviteter. *Detta ger att de strandmiljöer som fortfarande är någorlunda opåverkade är extremt viktiga för den biologiska mångfalden.*

I linje med EU:s strategi för biologisk mångfald för 2030 så satsar EU stora resurser på restaurering av natur för att vända trenderna för den biologiska mångfalden och få fler naturtyper och arter att uppnå gynnsam bevarandestatus. För att inte motverka de satsningarna så bör strandskyddsbestämmelserna snarare skärpas så att inte fler stränders biologisk mångfald påverkas negativt och de redan påverkade inte försämras ytterligare. Att ett av argumenten i denna promemoria är att strandskyddet redan upphävs i ungefär hälften av alla län för vatten i föreslagen storleksordning och att det därför inte skulle leda till någon negativ påverkan på strandskyddets syften eller förutsättningar för att nå Sveriges beslutade miljö kvalitetsmål om strandskyddet tas bort helt, låter motsägelsefullt. *Vi anser snarare att en skärpning av strandskyddet skulle kunna ses som en förutsättning för att miljömålen skall kunna nås.*

De anges enligt förslag att Länsstyrelsen i det enskilda fallet ska kunna bestämma att strandskyddet ska gälla om det är av särskild betydelse för att säkerställa något av strandskyddets syften. Det finns flera oklarheter i detta. För det första på vems ansvar det ligger att bestämma denna särskilda betydelse om markägare inte längre behöver skicka in en ansökan för dispens. Länsstyrelserna kan ju omöjligen, dessutom med sin redan ansträngda arbetsbörda, bedöma vilka miljöer där strandskyddet ska gälla på förhand. Dessutom att detta skulle hinna ske innan juli 2025 då denna lagändring om uppluckrat strandskydd är planerat att träda i kraft låter tidsmässigt ogenomförbart. Därför anser vi det bättre att enskilda som vill exploatera området skickar in en ansökan om dispens till aktuell Länsstyrelse, så som strandskyddet fungerar idag. *Detta då en eventuell inskränkning av den enskildes möjlighet att nyttja ett strandområde inte bör övertrumfa biologisk mångfald, ofragmenterad natur och allemansrätten.*

Ett annat problem är den fria passagen längs stränder, en rättighet som redan ska garanteras enligt gällande bestämmelser, men som alltmer ifrågasätts av markägare sedan den senaste lättningen av strandskyddet trädde kraft. Våra inventerare och floravaktare får allt svårare att få tillträde till strandområden med strandnära bebyggelse för att inventera växter eller övervaka hotade kärlväxter. Med en ytterligare uppluckring av strandskyddet befarar vi att tillträdet till stränderna ytterligare kommer att försvåras och med det viktigt arbete för att upptäcka och övervaka arter och livsmiljöer.

Vissa ordval i 7 Kap 18§³ lämnar utrymme för egen tolkning. Då framför allt vid punkt 2 ”*strandskyddet gäller vid en liten sjö eller ett litet vattendrag och områdets betydelse för att tillgodose strandskyddets syften är liten*”. Vad innebär liten? Under punkt 3b används ordet ”omkring” gällande storlek i hektar eller bredd, även detta kan lätt tolkas till en mycket större storlek och bör därmed strykas.

Sammanfattnings avvisar SBF förslaget till lagförändring.

SBF föreslår istället att ett upphävande av strandskyddet vid mindre vatten kan ske i det enskilda fallet efter ansökan från länsstyrelsen.

Mora Aronsson
Ordförande
Svenska Botaniska Föreningen